

Til lovforslag nr. L 93. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 22. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsfonde med flere love

(Sammenlægning af arbejdsmarkedsfondene m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Rådet for Dansk Forsikring og Pension.

Der er af skatteministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Mindretallet har følgende kommentarer:

Regeringen har ikke over for mindretallet vist reel vilje til forhandlinger om pinsepakken, og det er dybt beklageligt. Et så vidtrækkende indgreb, som har økonomiske konsekvenser for så mange mennesker og virksomheder, bør gennemføres med et bredt flertal og ikke det snævrere flertal.

Mindretallet hæfter sig ved, at regeringen - både op til folketingsvalget og i forbindelse med EU-afstemningen - garanterede, at der ikke var behov for et stort indgreb over for det private

forbrug. Regeringen fremhævede således ved flere lejligheder, at dansk økonomi var kernesund, og at alle andre meninger var udtryk for »grædekonementaltitet«.

Mindretallet ønsker at fremme opsparingen i Danmark, men det skal ikke ske gennem en straffeaktion mod bil- og boligejerne, pensionsopparerne og dansk erhvervsliv, da det ikke kan begrundes ud fra en analyse af de økonomiske nøgletal.

Der er ikke behov for et indgreb rettet entydigt mod det private forbrug i Danmark. Derimod er der behov for at standse den ukontrollerede vækst i det offentlige forbrug. Det er det offentlige og ikke det private forbrug, som er vokset langt mere, end regeringen har haft som målsætning. Pinsepakken er derfor rent og skært et ideologisk korstog mod det private forbrug.

Pinsepakken er et skridt i den forkerte retning. Trods regeringens løfter i regeringsgrundlaget om at sænke marginals-katten øges det skrå skatteloft fra 58 til 59 pct. Hermed bliver det mindre attraktivt at være fleksibel med hensyn til arbejdstid, overtid, mobilitet m.v., og tilskyndelsen til at uddanne og videreudanne sig mindskes. Danmark vil fortsat have verdens højeste skattetryk, og det vil stadig ikke være særlig attraktivt at komme i arbejde. I dag har hver femte dansker ingen eller næsten ingen tilskyndelse til at gå på arbejde frem for at være på f.eks. dagpenge. Det ændrer pinsepakken ikke på - tværtimod. Det bliver mindre attraktivt at finde et arbejde frem for at være på dagpenge.

Regeringen vil forbedre betalingsbalancen.

Mindretallet kan tilslutte sig den målsætning, men er uenig i, hvordan dette nås. Regeringen går ensidigt efter en begrænsning af det private forbrug, som isoleret set vil mindske importen. Det offentlige forbrug skader også betalingsbalancen, men det er holdt ude af regeringens indgreb.

Samtidig forringes forholdene for danske virksomheder, da pinsepakken lægger yderligere økonomiske og administrative byrder på erhvervslivet. Det svækker konkurrenceevnen, og dermed taber danske virksomheder markedsandele, og eksporten svækkes.

Nedsættelsen af selskabsskatten er taget af bordet, men en række af forringelserne over for erhvervslivet er fortsat indeholdt i regeringens forlig med venstrefløjen. Regeringen vil gennemføre finansieringen af selskabsskattelettelsen, men ikke selve lettelsen. Betalingsbalancen kan forbedres markant ved at forbedre erhvervslivets konkurrenceevne, men regeringen vælger desværre at gå den modsatte vej og pålægge erhvervslivet nye byrder og omkostninger.

Regeringen vil også forbedre den private opsparing, men gør det modsatte. Forringelser for indbetalinger til kapitalpension, forøgelse af beskattningen af positiv nettokapitalindkomst, stigning i realrenteafgiften og skat på pensionsopsparingernes aktieafkast forøger ikke tilskyndelsen til at spare op - tværtimod.

Regeringen vil forebygge overophedning på arbejdsmarkedet, men pinsepakken tager slet ikke fat på arbejdsmarkedspolitikken. Tværtimod er forhøjelsen af benzinafgiften, forringelsen af befodringsfradraget samt den nye ejendomsskat med til at hæmme mobiliteten på det danske arbejdsmarked. Det er med til at øge risikoen for flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Boligejernes situation bliver markant forringet af pinsepakken, og der må forventes et fald i boligpriserne, hvilket vil gøre mange boligejere insolvente, således at gælden overstiger boligens værdi. Samtidig vil reduktionen af skatteværdien af rentefradraget, de stigende ejendomsskatter og de stigende grønne afgifter betyde en urimelig ekstra belastning af boligejernes økonomi, som kan tvinge mange boligejere til at sælge, selv om de må indkassere et tab ved salget. Regeringens straffeaktion mod boligejerne er totalt ubegrundet. Huspriserne er steget kraftigt de senere år, men det skal ses i sammenhæng med et kraftigt fald i perioden 1986-1993. Når der tages

højde for den generelle løbende prisudvikling i Danmark, så er boligpriserne i dag på niveau med priserne i 1986. At tale om en uforsvarlig stigning i boligpriserne er derfor forkert.

Venstre og Det Konservative Folkeparti afviser pinsepakken og betragter regeringens forlig med SF og Enhedslisten som en dybt betænkkelig venstredrejning i regeringens økonomiske politik, der lægger gift for det brede samarbejde i de kommende år.

Et tredje mindretal (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkeparti tilslutter sig det af Venstre og Det Konservative Folkeparti afgivne betænkningensbidrag.

Et fjerde mindretal (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Centrum-Demokraterne har følgende kommentarer:

Regeringen har ikke vist vilje til reelle forhandlinger med Centrum-Demokraterne om pinsepakken. Den egentlige baggrund for det økonomiske indgreb var ønsket om at styrke betalingsbalancen og undgå overophedning af økonomien. Centrum-Demokraterne støtter en tilpasning af økonomien, men må tage skarp afstand fra de midler, regeringen tager i anvendelse, herunder den omfordelingspolitik, der gennemføres, og som Centrum-Demokraterne finder unødvendig for at nå indgrebets egentlige mål.

For det første er Centrum-Demokraterne grundlæggende imod pinsepakkens omfattende forringelser for boligejerne. Regeringens lovforslag vil blandt andet hæve lejeværdien betydeligt og afskaffe standardfradraget for huse samt erstatte lejeværdien med et nyt begreb, »ejendomsværdiskat«. Centrum-Demokraterne ser hverken nogen grund til at omdøbe lejeværdien eller lave den om til en kommunal skat. Dertil kommer lovforslaget om den kraftige udhuling af rentefradraget og forhøjelser af de grønne afgifter. Samlet vil forringelsen for boligejerne medføre faldende huspriser, skabe usikkerhed

for boligejerne og betyde en risiko for, at folk må gå fra hus og hjem. Som boligejer bliver man ramt ikke én, men fire gange. Man skal betale mere for sit hjem. Man skal betale mere for at varme hjemmet op. Man skal betale mere for at spare op til pension. Og man skal betale mere for at køre på arbejde og tjene de penge, der skal få det hele til at løbe rundt.

For det andet er Centrum-Demokraterne imod lovforslagene, der fordyrer persontransporten ved at sætte bilpriserne i vejret, øge afgiften på benzin og udhule befordringsfradraget. Centrum-Demokraterne er imod lovforslagene, der forringer mobiliteten på arbejdsmarkedet, forringer vilkårene for at bo i landdistrikterne og er et slag mod børnefamilier, hvor bilen er en afgørende faktor i dagligdagen.

For det tredje ønsker Centrum-Demokraterne ikke at medvirke til den straffeaktion mod pensionsopsparene, som regeringen lægger op til. Der er mange måder at få folk til at spare op på i stedet for at forbruge. Men der er ingen tvivl om, at regeringen har valgt straffemetoden frem for belønningsmetoden. Centrum-Demokraterne er imod, at udspillet fjerner incitamentet til at spare op på kapitalpension, blandt andet ved at man ikke længere kan trække sit pensionsindskud fra i topskatten. Centrum-Demokraterne er imod en øget beskattning af renteindtægter (positiv nettokapitalindkomst) og en stigning i realrenteafgiften.

For det fjerde er Centrum-Demokraterne imod den foreslåede model for skattelettelser til lavtlønnede. Denne del af skatteomlægningen har intet at gøre med ønsket om at dæmpe forbruget, men er ren omfordeling. Centrum-Demokraterne foretrækker et jobfradrag, der også giver skattelettelser til de lavtlønnede, men som først og fremmest er begrundet i, at der skal skabes nye job. Effekten af jobfradraget er samtidig, at det bedre kan betale sig at gå på arbejde for lavtlønnede frem for at være passiv på en overførselsindkomst. Regeringens skattelettelser skaber ikke nye job og ændrer ikke tilstrækkeligt incitamentet til at gå i arbejde for dem med de laveste indkomster. Der er tale om skattelettelser for skattelettelsernes skyld - i hvert fald sammenlignet med et målrettet jobfradrag, som vismændene blandt mange andre har bakket op. Centrum-Demokraterne afviser endvidere, at det skrå skatteloft forhøjes. Det er en tilbagevendende

til højere marginalsatser med de kendte negative effekter for arbejdstilskyndelsen til følge.

For det femte er Centrum-Demokraterne imod en sammenlægning af arbejdsmarkedsfondene. Dermed fjernes sammenhængen mellem satserne på arbejdsmarkedsbidraget og ledighedsgraden. Centrum-Demokraterne ser lovforslaget herom som et brud på det løfte, der blev givet til befolkningen ved arbejdsmarkedsbidragets indførelse, om, at lavere arbejdsløshed skulle medføre lavere arbejdsmarkedsbidrag.

For det sjette er Centrum-Demokraterne imod at gøre den midlertidige pensionsopsparring til ATP på 1 procent permanent. Centrum-Demokraterne kan heller ikke støtte, at størrelsen på udbetalingen bliver ens for alle, uanset hvor meget man har indbetalt. Dermed omdannes den midlertidige pensionsopsparring til ATP til en decideret skat, og det bliver meningsløst og misvisende at kalde opkrævningen for opsparing.

For det syvende mener Centrum-Demokraterne, at det er urimeligt at gennemføre strammingerne for erhvervslivet, tilmed uden at nedsætte selskabsskatten som planlagt. Det er en forfejlet politik at pålægge det danske erhvervsliv nye byrder i en situation, hvor det er betalingsbalancen, der skranter, og der netop derfor burde føres erhvervsfremmende politik. En forbedring af konkurrenceevnen ville have medført en forbedring af betalingsbalancen, og regeringen kunne på den måde have undgået de kraftige forværringer for bolig- og bilejerne.

Omkring de ændrede regler for succession er det Centrum-Demokraternes opfattelse, at det ville have været formålstjenligt og klædeligt for regeringen at afvente færdiggørelsen af generationsskifteudvalgets arbejde. Lovændringen ville på den måde være sikret en grundig behandling.

Centrum-Demokraterne betragter pinsepakken som en venstredrejning af dansk politik, der fjerner regeringen fra midterkursen, som er afgørende for tryghed og stabilitet i det danske samfund.

Et femte mindretal (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Fremskridtspartiet har den opfattelse, at de tre store arbejdsmarkedsfonde ikke skal sammenlægges. Sammenlægningen fjerner indsigt og

synlighed i det, der foregår. Det skal derimod være således, at fondene er dynamiske og udelukkende har konjunkturbestemte indtægter og udgifter. Faldende ledighed skal give lavere dagpengeudgifter, lavere bidrag til dagpengefonden og lavere bruttoskat. Den logik har regeringen for længst fjernet, selv om der er tale om et klart bedrag i forhold til den oprindelige lovgivning fra 1993. Med den nye sammenlægning mistes ethvert overblik, og vi kan imødesee komplet sammenrodede beregninger og afrapporteringer af fondens virke. Dertil kommer, at regeringen har overflyttet nye finansieringsopgaver i milliardklassen til fondene. Derved opstår der driftsunderskud, og regeringen får et letkøbt argument for bruttoskatteforhøjelser. Det vender Fremskridtspartiet sig imod.

Fremskridtspartiet kan dog godt støtte de stillede ændringsforslag, da de fjerner en lille del af den nye belastning af den finansielle sektor.

Et *sjette mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Lovforslaget er en del af den samlede pinsepakke, som Kristeligt Folkeparti stemmer imod.

Kristeligt Folkeparti finder, at lovforslaget er et skred væk fra de oprindelige intentioner med indførelse af øremærkede arbejdsmarkedsbidrag, der havde til hensigt at finansiere udgifterne til arbejdsløshedsbekæmpelse via tre fonde. Det var intentionen i loven, at arbejdsmarkedsbidraget skulle reduceres i takt med, at ledigheden blev reduceret.

Kristeligt Folkeparti var en af fortalere for at indføre øremærkede arbejdsmarkedsbidrag, der tilskyndede arbejdsmarkedets parter til at arbejde for en reduktion i ledigheden, idet arbejdsmarkedets parter ville spare udgifter til arbejdsmarkedsbidrag, når ledigheden faldt.

Med samling af de tre fonde i én fond samt forslaget om, at statslige udgifter til førtidspension, revalidering, fleksjob og skånejob m.v. skal finansieres af fonden, er arbejdsmarkedsbidraget blevet til en bruttoskat, hvis eneste formål er at sikre staten skatteindtægter.

Kristeligt Folkeparti undlader at stemme til de stillede ændringsforslag, idet de ikke medfører en forbedring af gældende lovgivning på området.

Ændringsforslag

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV, EL og FP):

Til § 1

1) *Nr. 6* udgår.

2) *Nr. 7* udgår.

Til § 8

3) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 17 b, stk. 1, 2. pkt., ændres ordene »Lov om arbejdsmarkedsfondens« til: »Lov om en arbejdsmarkedsfondens«.

Til § 9

4) I *stk. 1* ændres »jf. dog stk. 2-5« til: »jf. dog stk. 2-4«.

5) *Stk. 4* udgår.

Stk. 5 bliver herefter *stk. 4*.

Bemærkninger

Til nr. 1, 2, 4 og 5

Som led i finansieringen af selskabsskattenedsættelsen i forbindelse med de af regeringen fremsatte forslag til justering af erhvervsbeskatningen er det foreslået at ændre pensionsinstitutternes afregning af indeholdt arbejdsmarkedsbidrag ved indbetalinger til arbejdsmarkeds pensionsordninger fra årlig afregning til månedlig afregning. Provenugevinsten af denne kredittidsafkorting er skønnet til 75 mio. kr. årligt beregnet med en rentesats på 6 pct.

I henhold til regeringens aftale med SF og Enhedslisten bortfalder nedsættelsen af selskabsskatteprocenten. Som led i udmøntningen af aftalen foreslås det derfor ved ændringsforslagene, at kredittafkortingene for pensionsinstitutternes afregning af arbejdsmarkedsbidrag udgår af forslaget til ændring af arbejdsmarkedsfondsloven med flere love.

Til nr. 3

Der er tale om en redaktionel rettelse uden materiel betydning.

Per Kaalund (S) Jens Peter Vernersen (S) nfm. Erik Mortensen (S)

Anna-Marie Hansen (S) Hugo Sørensen (S) Aage Frandsen (SF) Sonja Albrink (CD)

Morten Helveg Petersen (RV) Frank Aaen (EL) Peter Brixtofte (V) fmd.

Mariann Fischer Boel (V) Kristian Jensen (V) Flemming Kofod-Svendsen (KRF)

Flemming Hansen (KF) Brian Mikkelsen (KF) Kristian Thulesen Dahl (DF)

Kim Behnke (FP)